

KOMISIJA ZA KONTROLU DRŽAVNE POMOĆI

Broj: 01-

Podgorica, 22. jun 2015. godine

Na osnovu člana 10 stav 1, tačka 1 i člana 19 stav 2 Zakon o izmjenama i dopunama zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list CG" br. 74/09 i 54/11) i člana 196 ZUP-a ("Službeni list RCG", br. 60/03 i 32/11), Komisija za kontrolu državne pomoći, na sjednici održanoj 22. juna 2015. godine, donijela je

RJEŠENJE

Predlog Uredbe o biznis zonama ocijenjen je kao usklađen sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

OBRAZLOŽENJE

Ministarstvo ekonomije dostavilo je Komisiji za kontrolu državne pomoći, na ocjenu usklađenosti sa pravilima državne pomoći, Predlog Uredbe o biznis zonama (akt broj: 01-1234/1 od 04. juna 2015. godine).

PRAVNA PODLOGA

Zakon o ratifikaciji Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između evropskih zajednica i njihovih država članica sa jedne strane i Republike Crne Gore sa druge strane ("Službeni list CG" br. 7/07)

OPIS

U okviru Izvještaja o analitičkom pregledu zakonodavstva za pregovaračko poglavlje 8 – Konkurencija i državna pomoć, posebna pažnja posvećena je zakonima i podzakonskim aktima iz oblasti fiskalne pomoći i direktnog oporezivanja. Konkretno, ocijenjeno je da crnogorsko zakonodavstvo u ovim oblastima nije usklađeno sa pravnom tekovinom Evropske unije, u dijelu pravila o kontroli državne pomoći. S tim u vezi, za napredovanje u pregovorima u pomenutom poglavlju neophodno je uskladiti „poreske šeme“ sa pravilima državne pomoći, tj. poreske zakone i druge akte koji regulišu podsticaje u okviru biznis i slobodnih zona.

Takođe, Crna Gora se obavezala da će, u okviru ovog pregovaračkog poglavlja uskladiti sve zakonske i podzakonske akte koji predstavljaju šeme ili mjere državne pomoći, sa pravnom tekovinom Evropske unije tj. evropskim pravilima državne pomoći iz relevantnih oblasti. Pomenuta usklađivanja zakona i podzakonskih akata, kao i prakse u određenim sektorima su od izuzetne važnosti, shodno obavezama koje Crna Gora ima u oblasti državne pomoći, a koje proizilaze iz člana 73 Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP).

Naime, u Izvještaju o analitičkom pregledu za poglavlje 8, Evropska komisija procijenila je da akt kojim je regulisan podsticaj razvoja biznisa (Program podsticaja biznis zona) pruža zakonsku osnovu za dodjelu pomoći za tekuće poslovanje, ali bez jasne veze sa bilo kojim ciljem regionalnog razvoja ili zapošljavanja. Nadalje, ocijenjeno je da navedeni akt ne poštuje pravilo proporcionalnosti.

U kontekstu izmjene pravnih akata i većeg stepena usklađenosti u oblasti državne pomoći, Ministarstvo ekonomije predložilo je Predlog uredbe o biznis zonama koja će obuhvatiti i, u skladu sa pravilima državne pomoći, regulisati podsticaje koje se dodjeljuju u okviru biznis zona u Crnoj Gori.

Predlogom uredbe o biznis zonama precizno je definisan pojam biznis zone, na način što je postojeća definicija upotpunjena objašnjenjem da je biznis zona infrastrukturno opremljen prostor, namijenjen obavljanju određenih vrsta preduzetničkih odnosno ekonomskih aktivnosti od strane većeg broja subjekata koji posluju u oblasti proizvodnje i usluga. Takođe je precizirano da biznis zone karakteriše zajedničko korišćenje infrastrukturno opremljenog i organizovanog prostora od strane privrednih društava kojima se poslovanjem unutar biznis zone omogućava racionalizacija poslovanja i korišćenje raspoloživih resursa biznis zone.

Uredbom je jasno definisan cilj osnivanja biznis zona, a to je dodjela olakšica privrednim subjektima u okviru biznis zona, radi ravnomjernijeg regionalnog razvoja Crne Gore, odnosno podrške razvoja privrednih subjekata i preduzetništva.

Predlogom Uredbe o biznis zonama definisano je i to da odluku o osnivanju biznis zone donosi Vlada Crne Gore, uz mišljenje organa nadležnog za kontrolu državne pomoći, odnosno Komisije za kontrolu državne pomoći.

Predlogom uredbe precizno su definisani i opravdani troškovi, odnosno podsticaji koje privredna društva mogu da koriste u okviru biznis zona. To su podsticaji za ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu i troškove zarada za otvaranje novih radnih mjesta zbog početnog ulaganja privrednih subjekata u biznis zoni; podsticaji za novoosnovana privredna društva; podsticaji za kompenzacije dodatnih troškova za zapošljavanje lica u nepovoljnom položaju; kao i troškovi za ulaganje u lokalnu infrastrukturu, do maksimalnog intenziteta određenog za pojedine ciljeve.

Predlog uredbe o biznis zonama jasno definiše i sektore u kojima nije moguće osnivati biznis zone, odnosno privredna društva koja se bave određenim djelatnostima ne mogu bit korisnici podsticaja u okviru biznis zone. To su: olakšice kojim se u povoljniji položaj stavljaju djelatnosti u sektoru čelika, sektoru uglja, sektoru brodogradnje, sektoru sintetičkih vlakana, sektoru saobraćaja i povezanoj infrastrukturi, proizvodnji i distribuciji energije i energetskej infrastrukturi; olakšice za regionalnu pomoć u obliku šema usmjerenih na ograničen broj posebnih sektora privrednih djelatnosti, dok se šeme koje se odnose na turističke djelatnosti, širokopojasne infrastrukture ili preradu i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda ne smatraju šemama usmjerenim na posebne sektore privrednih djelatnosti; olakšice za individualnu regionalnu pomoć za ulaganje dodijeljenu korisniku koji je zatvorio istu ili sličnu djelatnost u Evropskom ekonomskom prostoru u periodu od dvije godine prije podnošenja zahtjeva za pristup zoni; olakšice za pomoć za djelatnosti povezane sa izvozom u treće zemlje ili države članice, odnosno pomoć neposredno povezanu sa izvezenim količinama, uspostavljanjem i radom distributivne mreže ili drugim tekućim troškovima povezanim sa izvoznom djelatnošću; olakšice koje uslovljavaju prednost upotrebe domaće robe u odnosu na uvezenu robu; olakšice koja se dodjeljuje u sektoru ribarstva i akvakulture, olakšice koja se dodjeljuje u sektoru primarne poljoprivredne proizvodnje, pomoć koja se dodjeljuje u sektoru prerade i stavljanja na tržište poljoprivrednih proizvoda ako se iznos pomoći određuje na osnovu cijene ili količine tih proizvoda kupljenih od primarnih proizvođača ili stavljenih na tržište od strane predmetnih privrednih društava i ako je pomoć uslovljena time da se djelimično ili potpuno prenese na primarne proizvođače; olakšice za lakše zatvaranje nekonkurentnih rudnika uglja; olakšice za mjere pomoći kod kojih je dodjela pomoći uslovljena obavezom korisnika da ima sjedište u određenoj državi članici ili da tu ima većinu poslovnih jedinica, međutim, dozvoljen je zahtjev da ima poslovnu jedinicu ili podružnicu u državi članici koja dodjeljuje pomoć u trenutku plaćanja pomoći; olakšice za mjere pomoći kod kojih je dodjela pomoći uslovljena obavezom korisnika da upotrebljava domaću robu ili usluge i mjere pomoći kojima se korisnicima ograničava mogućnost da koriste rezultate istraživanja, razvoja i inovacija u drugim državama.

Iznosi podsticaja mogu se kumulirati sa bilo kojom drugom državnom pomoći ukoliko se te mjere odnose na različite opravdane troškove, ili za iste opravdane troškove bilo da se djelimično ili potpuno preklapaju, samo ako se takvom kumulacijom ne prelazi najviši intenzitet pomoći (podsticaja).

Sve navedeno u skladu je sa pravilima definisanim Pravilnikom o listi pravila državnih pomoći – Pravilnik („Sl. list Crne Gore“, br. 35/14 i 02/15), Regulativom Komisije EU, br. 651/2014 od 17. juna 2014. godine (Prilog 7a).

OCJENA

Državna pomoć su rashodi, umanjeni prihodi ili umanjenje imovine države, odnosno opštine, kojom se narušava ili može narušiti slobodna konkurencija na tržištu i koja može uticati na trgovinu između Crne Gore i Evropske Zajednice ili države članice Centralno-

evropskog ugovora o slobodnoj trgovini (CEFTA), dovodenjem u povoljniji tržišni položaj određenih privrednih subjekata, proizvoda ili usluga.

Državna pomoć za ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu odnosi se na ulaganja povezana sa osnivanjem nove poslovne jedinice, proširenjem kapaciteta postojeće poslovne jedinice, diverzifikacijom proizvodnje poslovne jedinice na proizvode koje dotična poslovna jedinica prethodno nije proizvodila ili bitnom promjenom u cjelokupnom proizvodnom procesu postojeće poslovne jedinice; kao i sticanje imovine koja pripada poslovnoj jedinici koja je zatvorena ili bi bila zatvorena da nije bila kupljena, a kupio ju je investitor koji nije povezan sa prodavcem, pri čemu je isključeno samo sticanje udjela u privrednom društvu, i dodjeljuju se u iznosu od 70% za preduzetnike i mala, odnosno 60% za srednja privredna društva.

Državna pomoć za troškove zarada za radna mjesta neposredno otvorena projektom ulaganja, izračunata za period od dvije godine, odnosi se na radna mjesta koja se otvaraju u roku od tri godine od završetka ulaganja, pod uslovom da postoji neto povećanje broja zaposlenih u dotičnoj poslovnoj jedinici u odnosu na prosjek za prethodnih 12 mjeseci i da su radna mjesta sačuvana tokom perioda od najmanje tri godine od dana kada su prvi put popunjena i dodjeljuju se u iznosu od 20% za preduzetnike i mala, odnosno 10% za srednja privredna društva.

Državna pomoć za novoosnovana privredna društva dodjeljuje se za

- zajmove sa kamatnim stopama koje nijesu u skladu sa tržišnim uslovima, u trajanju do deset godina i u nominalnom iznosu od najviše 2 miliona EUR. Za zajmove u trajanju od 5 do 10 godina maksimalni iznosi mogu se uskladiti tako što se prethodno navedeni iznosi pomnože sa količnikom perioda od 10 godina i stvarnog trajanja zajma. Za zajmove kraće od 5 godina maksimalni iznos jednak je iznosu za zajmove za period 5 godina,
- garancije sa premijama koje nijesu u skladu sa tržišnim uslovima, u trajanju od 10 godina i sa iznosom obuhvaćenim garancijom od najviše 3 miliona EUR. Za garancije u trajanju od 5 do 10 godina maksimalni iznosi obuhvaćeni garancijom mogu se uskladiti tako što se prethodno navedeni iznosi pomnože sa količnikom perioda od 10 godina i stvarnog trajanja garancije. Za garancije kraće od 5 godina maksimalni iznos obuhvaćen garancijom jednak je iznosu za garancije za period 5 godina. Garancija ne prelazi 80 % iznosa osnovnog zajma.
- i bespovratnih sredstava, uključujući ulaganja u vlasnički ili kvazivlasnički kapital, smanjenja kamatnih stopa i premije za garanciju čiji iznos bruto ekvivalenta bespovratnih sredstava ne prelazi 0,8 miliona EUR.

Državna pomoć za kompenzacije dodatnih troškova za zapošljavanje lica u nepovoljnom položaju odnosi se na troškove zarada za period tokom kojeg je zaposlen radnik sa invaliditetom u iznosu od 75% troška zarade, kao i na troškove prilagođavanja prostorija, zapošljavanja dodatnog osoblja isključivo za vrijeme provedeno u pružanju pomoći

radnicima sa invaliditetom i obučavanju tog osoblja, troškove prilagođavanja ili nabavke opreme ili softvera koje koriste lica sa invaliditetom, troškovi neposredno povezani sa prevozom radnika sa invaliditetom na radno mjesto, troškovi zarada za sate koje je radnik sa invaliditetom proveo na rehabilitaciji i troškovi izgradnje, ugradnje ili modernizacije proizvodnih jedinica dotičnog privrednog društva, kao i svi troškovi administracije i prevoza, ukoliko ti troškovi neposredno proizilaze iz zapošljavanja radnika sa invaliditetom, u iznosu od 100%.

Državna pomoć za ulaganje u lokalnu infrastrukturu odnose se na finansiranje za izgradnju ili nadgradnju lokalne infrastrukture tj. infrastrukture koja na lokalnom nivou doprinosi unapređenju poslovnog i potrošačkog ambijenta, kao i modernizaciji i razvoju industrijske baze, ukoliko je infrastruktura dostupna zainteresovanim korisnicima na otvorenoj, transparentnoj i nediskriminatornoj osnovi, a troškovi se odnose na ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu. Iznos troškova ne prelazi razliku između opravdanih troškova i operativne dobiti ulaganja.

Predlogom Uredbe je propisano:

- Jasna definicija pojma biznis zone, kako je navedeno u tekstu gore;
- Precizno definisano da se privrednim subjektima ne mogu pružiti nikakve dodatne olakšice osim onih utvrđenih ovom Uredbom, do pragova tj. intenziteta predviđenih za određene opravdane troškove;
- Definisan je cilj osnivanja biznis zona na području Crne Gore, tj. cilj dodjele državne pomoći privrednim subjektima u biznis zonama, u smislu ravnomjernijeg regionalnog razvoja Crne Gore;
- Precizirano da Vlada osniva biznis zone na prijedlog ministarstva, uz obavezno rješenje Komisije za kontrolu državne pomoći;
- Olakšice/podsticaji definisani u skladu sa pravilima državne pomoći, odnosno u skladu sa Pravilnikom o listi državnih pomoći - Pravilnik („Sl. list Crne Gore“, br. 35/14 i 02/15);
- Definisani su opravdani troškovi u okviru biznis zona i poslovanja privrednih društava u istim;
- Definisani su sektori na koje nije moguće primijeniti navedena pravila;
- Definisano da prije donošenja odluke o odobravanju podsticaja u biznis zonama, za svaku pojedinično mora postojati rješenje Komisije kojim se obrazlaže da je isto u skladu sa pravilima o državnoj pomoći.

Sve navedene izmjene u skladu su sa Zakonom o kontroli državne pomoći, kao i sa Uredbom i Prilogom 7a Pravilnika.

Imajući u vidu navedeno, Komisija je donijela rješenje i odlučila kao u dispozitivu.

PRAVNA POUKA: Ovo Rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

PREDSJEDNIK KOMISIJE
Mitar Bajčeta

Dostavljeno:

- Ministarstvu ekonomije
- a/a